НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ УКРАЇНИ

«КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ ІМЕНІ ІГОРЯ СІКОРСЬКОГО»

Кафедра конструювання електронно-обчислювальної апаратури

КУРСОВА РОБОТА

з дисципліни Електронна компонентна база радіоелектронної апаратури на тему: Дзвінок на 555 таймері

		Студента 3 курсу групи ДК-91
		Напряму підготовки: Телекоммунікації та
		радіотехніка
		<u>Махно В.М.</u>
		(прізвище та ініціали)
		Керівник:
		доцент, к.т.н.Короткий С.В.
		(посада, вчене звання, науковий ступінь, прізвище та ініціали)
		Національна оцінка:
		Кількість балів: Оцінка: ECTS
Члени комісії:		доцент, к.т.н. Короткий Є.В.
	(підпис)	(вчене звання, науковий ступінь, прізвище та ініціали)
-		
	(підпис)	(вчене звання, науковий ступінь, прізвище та ініціали)

3MICT

Вступ	3
Список умовних скорочень	4
Розділ 1. Вибір та аналіз принципової схеми приладу	5
Розділ 2. Визначення характеристик необхідних для вибору компон	
Розділ 3. Вибір елементної бази	11
3.1 Критерії вибору компонентів	11
3.2 Пошук компонентів на Digi-Key та підключення до бібліотеки	
компонентів	12
Розділ 4. Створення 3D моделі компоненту	15
Розділ 5. Створення конструкторської документації на друковану пл	ату19
Висновок	24
Перелік використаних джерел	25

ВСТУП

Для курсової роботи було обрано схему "Дзвінка на 555 таймері" для формування звуку "дін-дон". Дана схема широко використовується як дзвінок для дверей, таймерів і будильників. Головною перевагою є простота та можливість самостійдо зібрати схему з доступних, широкому загалу, електроних компонентів.

Метою роботи є створення бібліотеки компонентів та її використання для розробки конструкторської документації на друковану плату враховуючи особливості використання, зручність та потративність.
Залачі:

- 1) Вибрати та проаналізувати схему приладу.
- 2) Визначити вимоги до компонентів приладу.
- 3) Вибрати компоненти приладу у відповідності до вимог. Згенерувати ВОМ файл в середовищі AD.
- 4) Створити 3D модель одного з компонентів в середовищі Fusion 360.
- 5) Створити конструкторську документацію на друкований вузол.

У першому розділі буде вибрана схема та наведена електрична принципова схема з детальним розглядом принципу її роботи.

У другому розділі буде проведено симуляцію схеми та визначито струми, напруги на елементах та розраховано потужності.

У третьому розділі буде використано розрахунки та виміри, зроблені у розділі 2, для підбору елементної бази з необхідними характеристиками.

У четвертому розділі буде покроково описано створення 3D моделі одного з елементів схеми у Fusion 360.

У п'ятому розділі буде покроково описано створення друкованої плати в Altium Designer.

СПИСОК УМОВНИХ СКОРОЧЕНЬ

AD Altium Designer

GND Заземлення

Vcc Напруга живлення

ЛР Логічний рівень (може бути "0" або "1")

"0" [0:1/3Vcc] Вольт

"1" [2/3Vcc : Vcc] Вольт

Вибір та аналіз принципової схеми приладу

Для реалізації курсового проекту була обрана схема дзвінка на двох мікросхемах 555-го таймеру.

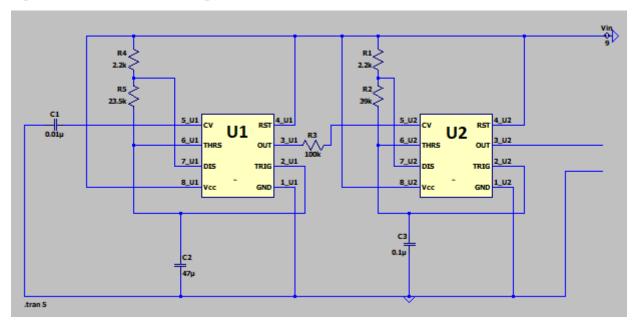

Рис. 1.1 Схема дзвінка на 555 таймері

Схема 555-го таймеру (Рис. 1.2) складається з подільника напруги, два компаратора з позитивним та негативним входами. Якщо на позитивному вході напруга більша ніж на негативному, то на виході ми отримаємо ЛР 1, в іншому випадку на виході буде ЛР 0.

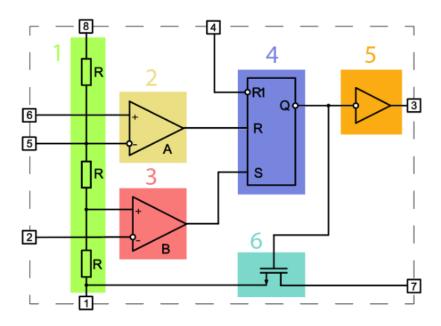

Рис. 1.2 Схема 555-го таймера

Також 555 таймер містить RS тригер принцип роботи якого полягає у зберіганні одного біту інформації "0" або "1" в залежності від комбінації ЛР на входах R та S (дивись Табл. 1).

Таблиця 1 Таблиця істиності RS тригера

R	S	Qn	~Q _n
0	0	Q _{n-1}	$\sim Q_{n-1}$
1	0	0	1
0	1	1	0
1	1	Заборонена комбінація	Заборонена комбінація

В схемі 555-го таймеру компаратор А порівнює напругу на 6-му піні (THRS) з напругою на 5-му(CV), а компаратор В порівнює напругу на 2-му(TRIG) з 1/3 Vcc. Виходи компараторів відключені до входів RS тригера котрий має додатковий Reset заведений на 4-й пін (RST). Схема використовує інвертуючий вихід тригера сигнал з якого запускає роботу транзистора, що працює у ключовому режимі та з'єднує 7-й вхід (DIS) з GND, також цей сигнал відправляється на інвертор, інвертований сигнал в свою чергу виходить з 3-го піну (OUT) мікросхеми.

Принцип роботи схеми дзвінка полягає у перехідних процесах, пов'язаних з затримками логічних єлементі в схемі 555-го таймера (Рис. 1.2). В нульвий момент часу подачі живлення, конденсатори С2 та С3 заряджаються до напруги Vcc, конденсатор С1 — розрив на постійному струмі. Після затримки виходу мікросхеми пін DIS закорочується на землю, бо на виході компаратора А встановився ЛР 1 та подався на вхід R RS тригера, інвертуючий вихід якого встановився в 1 та відкрив транзистор, що з'єднав GND з DIS. Конденсатори починають розряджатися. Постійно досягаючи 1/3Vcc Вольт конденсатор С2 знову починає заряджатись та розряджатись досягнувши 2/3Vcc Вольт. Таким чином можна зробити висновок, що напруга вході CV обмежує заряд-розряд

конденсатора, котрий створює певну частоту зміни сигналу на виході OUT.

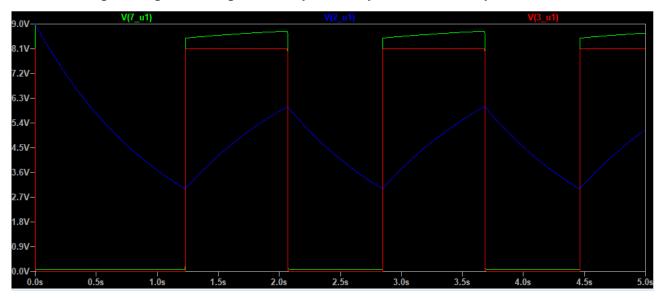

Рис. 1.3 Графік зміни напруги на C2, DIS та OUT на мікросхемі U1

Тепер порівняємо графіки напруги на виході ОUТ мікросхеми U1 з напругою на вході CV мікросхеми U2 з'єднаних через резистор 100кОм.

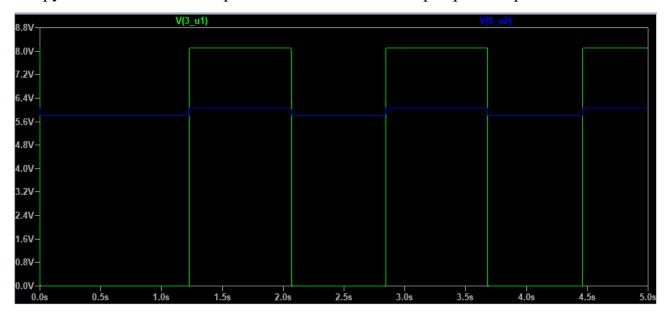

Рис.1.4 Порівняльний графік напруги на OUT_U1 з CV_U2

Така зміна сигналу пов'язана з об'єднуючим резистором R3 опір якого дуже великий відносно вхідного опору на CV мікросхеми U2. Також на цому вузлі сформований постійний потенціал 2/3Vcc від подільника напруги котрий перетворюється в імпульсний сигнал з невеликою амплітудою при проходженні через резистор R3 імпульсного сигналу з OUT.

Ми вже знаємо, що в нашій схемі вхід CV обмежує заряд-розряд конденсатора, а отже при зміні, а саме переходу до більшої напруги на цьому вході, конденсатор почне заряджатись-розряджатись до більшої напруги, що призведе до зменшення частоти заряд-розряд та зменшення частоти на виході міктосхеми U2 (дивись Рис. 1.5 та Рис. 1.6).

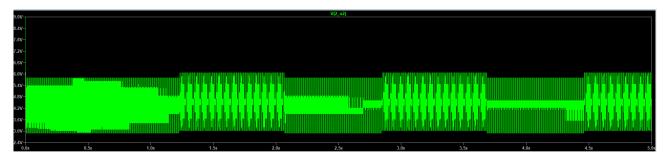

Рис. 1.5 Графік зміни частоти заряд-розряд на конденсаторі СЗ

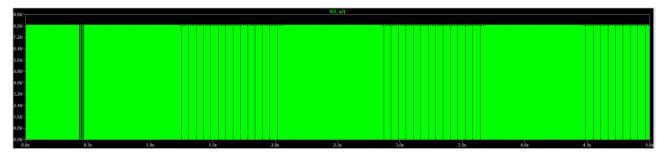

Рис. 1.6 Графік зміни частоти на виході ОUТ мікросхеми U2

На виході схеми дзвінка я додам зумер постійної напруги, котрий буде відтворювати звук «Дін-дон».

Загалом сигнал можна регулювати декільками елементами схеми кожен з яких буде змінювати свій параметр, а саме — C2 або R5 змінює тривалість сигналу кожної частоти, C3 або R2 — частоту сигналу. Для зміни цих параметрів рекомендовано замінити відповідні резистори варісторами.

Використана схема була взята з ресурсу [1].

Визначення характеристик необхідних для вибору компоненів схеми приладу Дані вимірювання виконувались за допомогою середовища LTspice [2]. Визначемо вимоги, що до характеристик елементів схеми та занесемо до таблиць.

Таблиця 2 Вимоги до резисторів

Компонент	Максимальне значення			
	Опір, кОм	Сила струму, мА	Напруга, В	Потужність, мВт
R1	2.2	4.1	9	37
R2	39	0.24	5.8	2.25
R3	100	0.06	8	0.36
R4	2.2	4.1	9	37
R5	23.5	0.38	9	3.4

Таблиця 3 **Вимоги до конденсаторі**

Компонент	Емність, мкФ	Максимальне значення напруги, В
C1	0.01	6
C2	47	9
С3	0.1	9
C4	100	9

Таблиця 4

Вимоги до мікросхеми U1

Вхід	Максимальне значення напруги, В					
Vcc	9					
OUT	8.1					
TRIG	9					
THRES	9					
CV	6					
DIS	9					
RESET	9					

Таблиця 4

Вимоги до мікросхеми U2

Вхід	Максимальне значення напруги, В					
Vcc	9					
OUT	8.1					
TRIG	9					
THRES	9					
CV	6.07					
DIS	9					
RESET	9					

На виході я викоримтаю зуммер для відтворення звуку. Отже головним параметром для земмеру ϵ діапазон напруги в якому повинен працювати елемет, а саме DC 8V, що відповіда ϵ напрузі на OUT мікросхеми U2 (Рис. 1.6.).

Послання на GitHub зі схемою в Altium Designer [3].

Вибір елементної бази

3.1Критерії вибору компонентів

Для вибору елементної бази свого приладу я використав сайт <u>Digi-Key</u>. При пошуку потрібних мені компонентів я використовував такі критерії:

- Номінали елементів повинні відповідати схемі, у разі відсутності компонента у каталозі, можливе невелике відхилення від істинності за умови, якщо це не критично впливає на роботу схеми.
- Значення напруг, струмів та потужностей розсіювання котрі повинні бути на 40% менші за максимально допустимі.
- Температурний діапазон роботи компоненту повинен бути достатнім для правильної роботи.

Параметри компонентів вже були розраховані у розділі 2, їх ми і використаємо. Значення потужності потрібно збільшити на 40%.

Мінімальна потужність розсіювання для вибору компонентів

Таблиця 5

Компонент	Потужність, мВт
R1	51.8
R2	3.15
R3	0.504
R4	51.8
R5	4.76

Температурний діапазон можна вважати стандартним, так як дверний дзвінок використовується у стандартних вуличних або квартирних умовах від -30°C до 60°C.

- 3.2 Пошук компонентів на Digi-Key та підключення до бібліотеки компонентів
- 1. Перейдіть на головну сторінку сайту Digi-Key.
- 2. Натисніть на вкладку Products у верхній частині сайту.

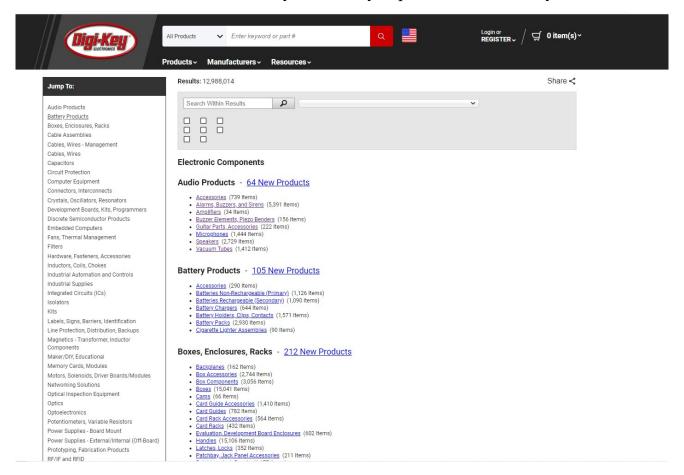

Рис. 3.1 Сторінка Products

- 3. Оборіть необхідну категорію компоненту у вкладці "Jump to", наприклад "Chip Resistor Surface Mount".
- Відкрилася сторінка фільтру в якому ми можемо вже детатьніше обрати потрібні параметри для нашого компоненту.
 Найголовнішим для підключення до бібліотеки компонентів є параметр EDA/CAD Models котрий обов'язково повинен бути

включений.

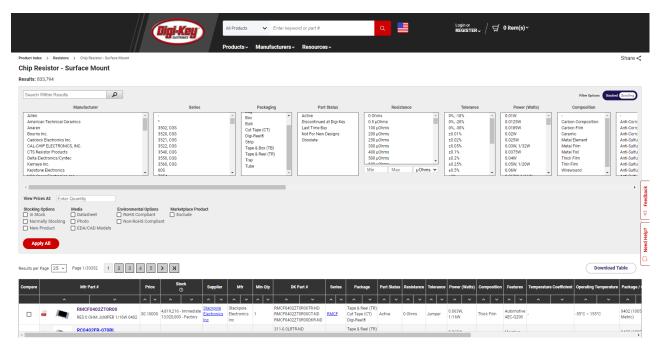

Рис. 3.2 Сторінка фільтру на Digi-Key

5. Після налаштування фільтру оборіть потрібний компонент та перейдіть на його сторінку.

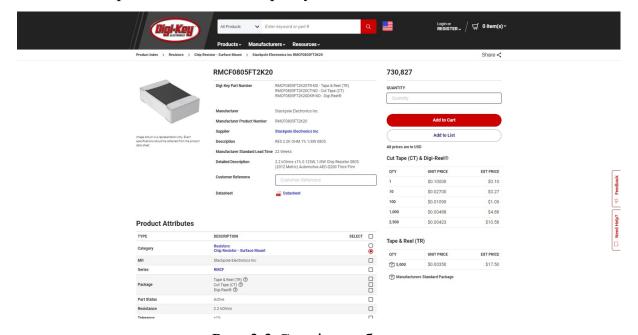

Рис. 3.3 Сторінка обраного компоненту

- 6. Копіюємо значення **Digi-Key Part Number** та переходимо до Altium Designer.
- 7. В Altium Designer потрібно відкрити вікно Manufacturer Part Search та у вікні пошуку вставити скопійований раніше Digi-Key Part Number та натисніть правою кнопкою миші на компонент та

оберіть пункт Import.

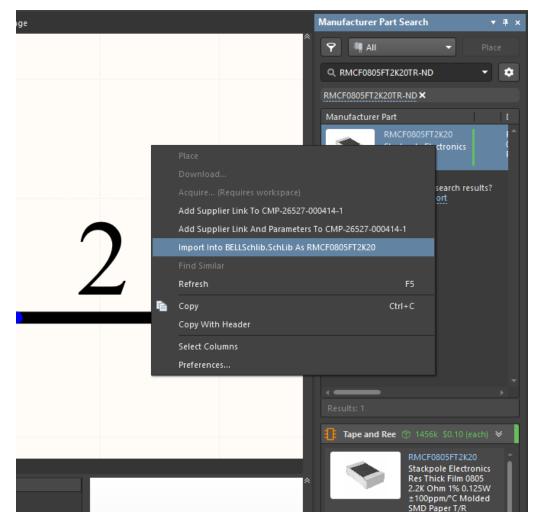

Рис. 3.4 Імпортування компоненту в Altium Designer

8. Повторюючи дані дії додаємо і інші елементи до бібліотеки компонентів.

Результат вибору компонентів і створення бібліотеки компонентів представлено у ВОМ файлі (Bill of Materials, BOM) за посиланням GitHub [4].

Створення 3D моделі компоненту

Для створення 3D моделі я використав програмне забезпечення Fusion360. Для моделі було обрано створення конденсатора інформацію про габаритні розміри якого, було взято з Dataseet [5].

W	T / 514 \	Dimension [mm]				
	Type(EIA)	L	W	T	*1	е
T	□MK021(008004)	0.25±0.013	0.125±0.013	0.125±0.013	K	0.0675±0.0275
	□VS021(008004)	0.25±0.013	0.125±0.013	0.125±0.013	K	0.0675±0.0275
e	□MK042(01005)	0.4±0.02	0.2±0.02	0.2±0.02	C	0.1±0.03
	□VS042(01005)	0.4±0.02	0.2±0.02	0.2±0.02	С	0.1±0.03
	□MK063(0201)	0.6±0.03	0.3±0.03	0.3±0.03	P	0.15±0.05
	80			0.13±0.02	Н	
		nary construction		0.18±0.02	Е	
	□MK105(0402)	1.0±0.05	0.5±0.05	0.2±0.02	С	0.25±0.10
\ \\\ W				0.3±0.03	Р	
1:-1 1: 1:				0.5±0.05	٧	
1: 1 : 1: 11	□VK105(0402)	1.0±0.05	0.5±0.05	0.5±0.05	W	0.25±0.10
: ; :] <u>-</u>	□WK105(0204)※	0.52±0.05	1.0±0.05	0.3±0.05	Р	0.18±0.08
1 1 1 1	The American Company of the	1.6±0.10	0.8±0.10	0.45±0.05	K	0.35±0.25
	□MK107(0603)			0.8±0.10	Α	
	□WK107(0306)※	0.8±0.10	1.6±0.10	0.5±0.05	٧	0.25±0.15
e		2.0±0.10	1.25±0.10	0.45±0.05	K	0.5±0.25
	□MK212(0805)			0.85±0.10	D	
X LW reverse type				1.25±0.10	G	
	□WK212(0508)※	1.25±0.15	2.0±0.15	0.85±0.10	D	0.3±0.2
		3.2±0.15	1.6±0.15	0.85±0.10	D	0.5+0.35/-0.25
	□MK316(1206)			1.15±0.10	F	
				1.6±0.20	L	
		3.2±0.30	30 2.5±0.20	0.85±0.10	D	0.6±0.3
				1.15±0.10	F	
	□MK325(1210)			1.9±0.20	N	
				1.9+0.1/-0.2	Υ	
				2.5±0.20	М	
	—			2.0+0/-0.30	Υ	0.6±0.4
	□MK432(1812)	4.5±0.40	3.2±0.30	2.5±0.20	М	0.9±0.6
	Note : * LW reverse type,	*1.Thickness cod	le		3	

Рис. 4.1 Габаритні розміри конденсатора

Для початку створимо 2D ескіз компоненту, за допомогою команди Create Sketch. На площині яку ми повинні обрати (XY) потрібно намалювати вигляд компоненту зверху з дотриманням габаритних розмірів (Рис. 4.2), для цього використаємо інстумент Rectangle.

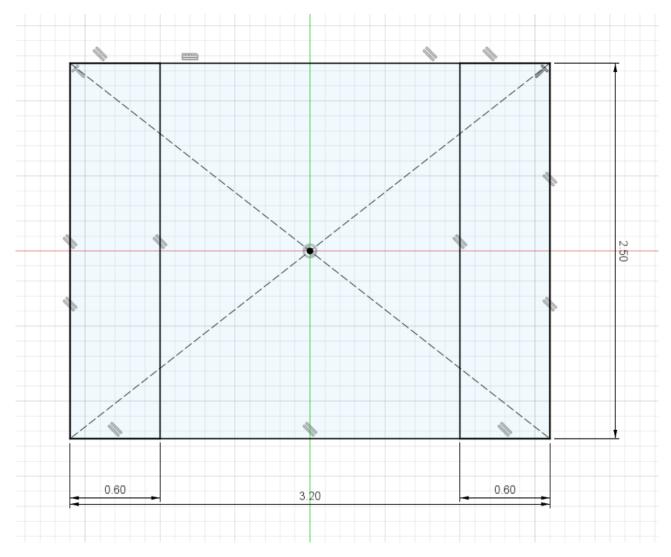

Рис. 4.2 Модель 2D ескізу конденсатора

Наступним кроком буде надання форми завдяки команди Extrude та вибору необхідних елементів 2D моделі. Головним пунктом при надані форми ϵ створення окремих тіл, а саме команди Operation, якщо не обрати елемент New Body то всі прямокутники будуть згруповані в один цілісни, що для нас не потрібно, так як це різні частини конденсатора (Рис. 4.3).

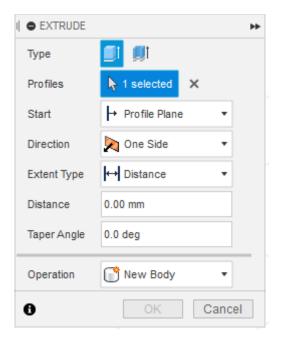

Рис. 4.3 Меню налаштування форми

Після надання форми потрібно змінити колір кожної частини резистора для уподобнення компоненту. Для цього потрібно обрати тіло, що ми хочемо редагувати та застосувати команду Ареагапсе. У меню, що відкрилося, (Рис. 4.4) можна обрати колір на нанести його на елемент.

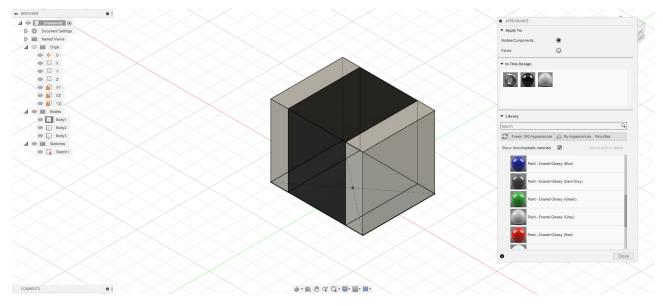

Рис. 4.4 Надання кольору елементам резистору

Після цього потрібно згладити кути для надання форми схожої на справжній резистор. Потрібно виділити нашу модель та залишити лише ті кути, котрі ми будемо згладжувати та за допомогою команди Fillet можна задати глибину згладжування (Рис. 4.5).

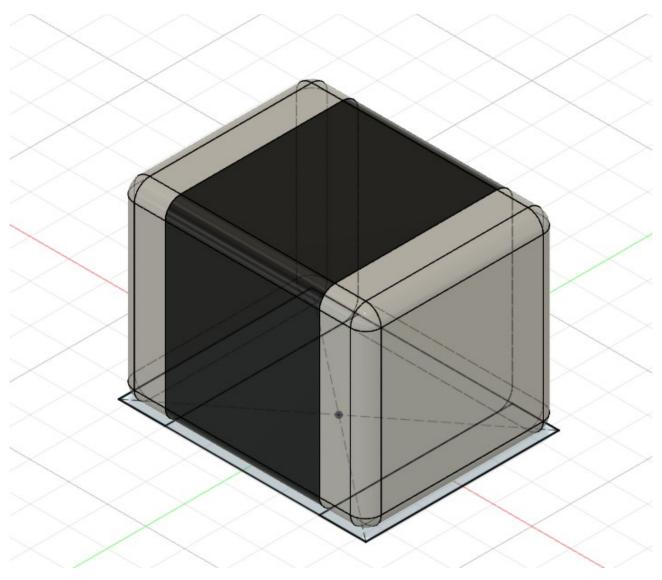

Рис. 4.5 Згладжування кутів моделі

Для збереження моделі необхідно обрати меню File -> Export, написати ім'я та шлях збереження файлу. Так як Altium Designer підтримує розширення .STEP для 3D моделей, використаємо його при збереженні. Посилання на створену мною 3D модель на GitHub [6].

Створення конструкторської документації на друковану плату

Для створення друкованої плати нам знадобляться бібліотеки компонентів з посадковими місцями та 3D моделями, які ми вже імпортували у розділі 3 та схема, котру ми зробили у 2-му розділі.

Перетворення компонентів зі схеми у РСВ проект, в якому ми і створимо 3D модель друкованої плати (Рис. 5.1) за допомогою вікна **Design** та пункту **Update PCB Document**.

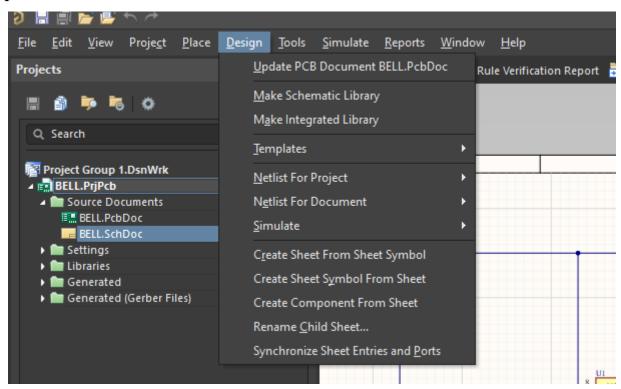

Рис. 5.1 Перенесення компонентів зі схеми у РСВ документ

Для створення плати необхідно вибрати файл з розширенням .PcbDoc у меню проекту - відкриється область створення плати. Необхідно встановити на платі компоненти та натиснути клавішу "1" для переходу у режим редагування плати і обрізати зайву частину плати командою Redefine Board Shape. Після цого можна приступити до трасирування плати за допомогою меню у верхній частині екрана (Рис. 5.2).

Рис. 5.2 Меню елементів потрібних для трасирування

Для розводки доріжок використовують різні шари плати. Я використав три шари:

Перший шар (Top Layer) - для розводки доріжок живлення (Рис. 5.3). Други шар (Bottom Layer) - для заземлення GND (Рис. 5.4).

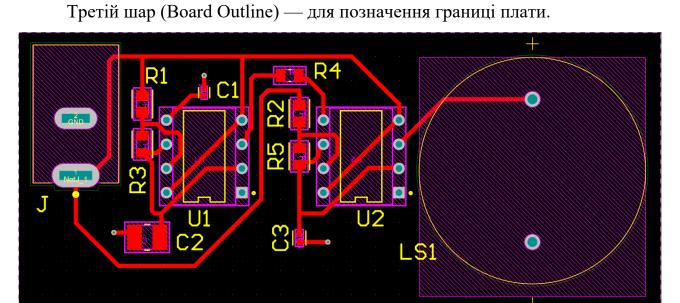

Рис. 5.3 Top Layer

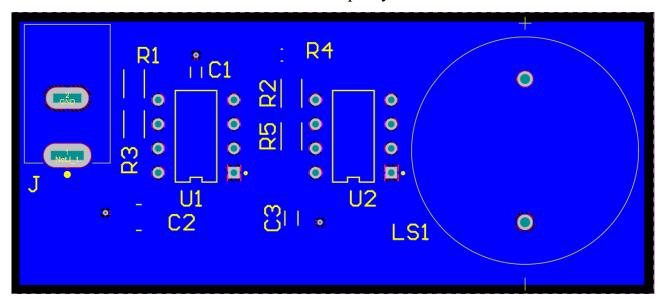

Рис. 5.4 Bottom Layer

Після трасирування та створення всіх шарів плати можна подивитися на отриману 3D модель плати натиснувши клавішу "3" (Рис. 5.5).

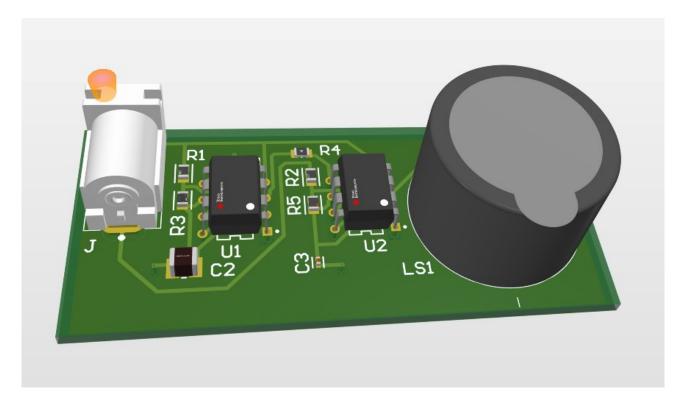

Рис. 5.5 3D модель друкованої плати

Тепер приступимо до створення документації, котра потрібна для виробництва нашої плати. Для цього потрібно додати у нашому проекті OutJob project та відкрити його (Рис. 5.6).

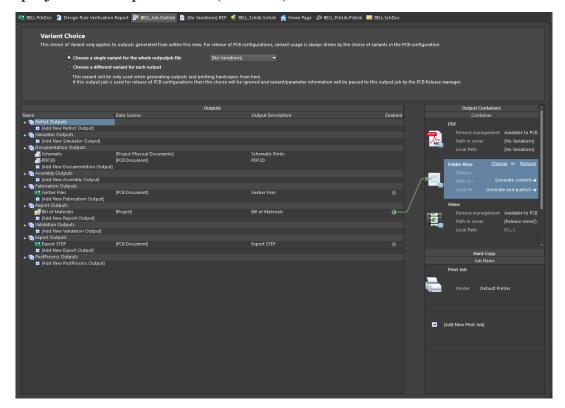

Рис. 5.6 Вікно створення документації на пристрій

У лівій частині вікна можна обрати потрібний вид документу, а в правій частині вікна необхідно обрати тип файлу у якому буде знаходитись інформація.

Створимо Gerber файл:

1. Виберіть пункт **Fabrication Outputs** та додайте **Gerber** файл як це показано на Рис. 5.7.

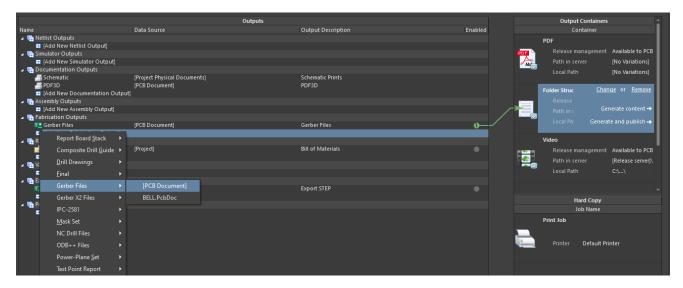

Рис. 5.7 Створення Gerber файлу

2. В правій частині оберіть **Folder Struc** і у вкладці Change можна налаштувати розміщення файлу котрий ми згенеруємо(Рис. 5.8).

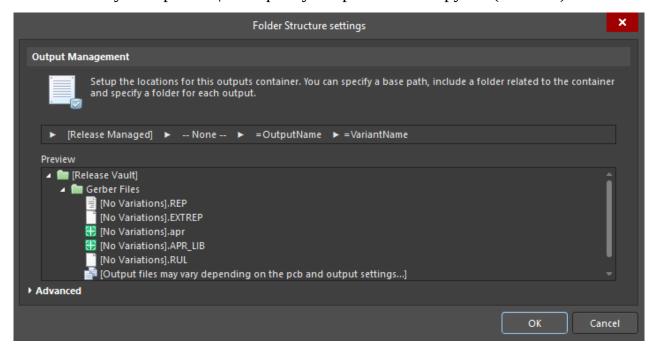

Рис. 5.8 Налаштування збереження файлу

3. Для генерування Gerber файлута встановіть стрілку на **Folder Struc** та натисніть **Generate content** (Рис. 5.7).

Gerber файл можна переглянути за посилання на GitHub [<u>6</u>]. Файл з 3D моделлю можна переглянути за посилання на GitHub [<u>7</u>].

ВИСНОВОК

При виконанні курсової роботи я навчився створювати та достліджувати схеми, обирати компоненти за їх характеристиками та створювати проекти з друкованою платою.

У першому розділі я обрав схему приладу, яку дослідив та пояснив принцип її роботи. Завдяки цьому розділу я дізнався багато інформації про мікросхеми 555 таймеру, дізнався що таке перехідні процеси та як вони впливають на роботу цілої схеми.

У другому розділі я використав LTspice для більш детального дослідження схеми та визначення її основних характеристик. Провівши симуляцію та зробивши виміри я переконався у працездатності схеми.

У третьому розділі я навчився обирати елементну базу правильно, з використання певних критеріїв. У цьому розділі я досліджував умови експлуатації приладу та на основі зроблених вимірів і відомих номіналів обирав елементну базу для своєї схеми.

У четвертому розділі я познайомився з програмним забезбеченням Fusion360, за допомогою якого створив 3D модель конденсатора, отримав базові нзнання для використання даного програмного забезпечення та розглянув його основні інструменти.

У п'ятому розділі я познайомився з програмою Altium Designer, завдяки якох я створив власну друковану плату. У Altium я поєднав усі дані, отримані у попередніх розділах для створення друкованої плати, навчився трасирувати плату та створювати конструкторську документацію для виготовлення приладу.

ПЕРЕЛІК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

- 1. Схема дверного дзвінка на базі 555 таймера URL: https://www.electronicshub.org/ding-dong-sound-generator-circuit/
- 2. Принцип роботи 555 таймеру URL: https://bitkit.com.ua/mikroshema-tajmer-555
- 3. Короткий €. В. Аналогова електроніка URL:

 https://www.youtube.com/watch?

 v=ndWqYS0c_7I&list=PL4WQQHlheqfxlBAVy_BCNDcU_HoHczyjk
- 4. Altium Tutorial for Beginners Starting with Altium Designer. Tutorial 1 for Altium Beginners: How to draw schematic and create schematic. URL: https://www.youtube.com/watch?v=KpgTud1iQ-4&list=PLXvLToQzgzdfKKQn2wmpuSXz6sROQmO6R
- 5. Altium Tutorial for Beginners Starting with Altium Designer. Tutorial 2 for Altium Beginners: How to create footprints URL:
 https://www.youtube.com/watch?
 v=wxYbIGV9_CY&list=PLXvLToQzgzdfKKQn2wmpuSXz6sROQmO6R&i
 ndex=3
- 6. Altium Tutorial for Beginners Starting with Altium Designer. Tutorial 3 for Altium Beginners: PCB Layout URL: https://www.youtube.com/watch? v=2I2TX3RLEGM&list=PLXvLToQzgzdfKKQn2wmpuSXz6sROQmO6R
- 7. How to create 3D models for your PCB board it's simple. YouTube : video hosting. URL: https://www.youtube.com/watch?v=Td T V6A7r4
- 8. Altium Tutorial for Beginners Starting with Altium Designer. Tutorial 5 for Altium Beginners: Generating Manufacturing Outputs URL: https://www.youtube.com/watch?
 v=W21dORx5ceI&list=PLXvLToQzgzdfKKQn2wmpuSXz6sROQmO6R
- 9. Посилання на мій GitHub репозиторій URL: https://github.com/Lixxxymaster/Coursework